

SCENARIUSZ

III ETAP EDUKACYJNY
PRZEDMIOT: JĘZYK POLSKI

Tytuł scenariusza:

NIE BĄDŹMY „LUDOŻERCAMI”! PISZEMY LIST OTWARTY

Autorka scenariusza: Bernadetta Białek

Krótki opis scenariusza:

Scenariusz nawiązuje do wiersza Tadeusza Różewicza „List do ludożerców” i stanowi propozycję kontynuacji rozważań na temat utworu w kontekście kryzysu postaw obywatelskich wobec uchodźców przybywających do Europy z terenów objętych konfliktami zbrojnymi. (Uczniowie i uczennice powinni znać utwór z wcześniejszej analizy i interpretacji). Lekcję można potraktować jako powtórzeniową, z poszerzonym/nowym kontekstem interpretacji). Scenariusz zachęca do refleksji nad naszą umiejętnością prowadzenia rozmów na trudne tematy, wzajemnego słuchania się i wymiany argumentów. W czasie lekcji młodzież napisze list otwarty, w którym wystosuje apel do Europejczyków o podjęcie poważnej dyskusji wokół wartości, jakie są nam bliskie w kontekście tematyki uchodźczej i migracyjnej.

Czas trwania: 45 minut

Pytanie kluczowe: Jak poskromić w sobie „ludożercę”?

Cele lekcji:

- ➔ przypomnisz sobie wiersz „List do ludożerców” Tadeusza Różewicza oraz dokonasz jego interpretacji
- ➔ zastanowisz się nad tym, jak prowadzić rozmowy na trudne tematy
- ➔ napiszesz list otwarty z apelem o podjęcie poważnej dyskusji wokół wartości, jakie są nam bliskie w kontekście tematyki uchodźczej i migracyjnej.

Kryteria oceny:

- ➔ wyjaśnisz nowe znaczenie słowa „ludożercy” w kontekście utworu Tadeusza Różewicza „List do ludożerców”
- ➔ napiszesz list oficjalny, z uwzględnieniem wszystkich obowiązujących dla tej formy zasad.

Związek z podstawą programową (Język polski, III etap edukacyjny):

Wymagania ogólne: I, II, III

Wymagania szczegółowe: I. 1.1) 2) 7) 8), I. 3.1); II.1.1) 2), II. 2. 4) 5), II. 3. 1) 2) 3), II. 4. 1) 2) 3) III. 1. 2) 4) 5) 6) 7) 8), III. 2. 1) 2) 3) 5) 9).

Metody: burza pomysłów, praca z tekstem literackim, metoda świateł.

Środki dydaktyczne i materiały: kserokopie z wierszem T. Różewicza „List do ludożerców”, arkusze białego/szarego papieru, markery/mazaki, kolorowe kartki papieru (żółte, zielone i czerwone do metody świateł).

Formy pracy: indywidualna, w grupach, w parach.

Przebieg zajęć:

WPROWADZENIE:

1. Zapoznaj uczniów i uczennice z celami lekcji i kryteriami oceny. Warto zapisać je na tablicy. Stopień zrozumienia każdego kryterium możesz sprawdzić, prosząc o zasygnalizowanie kciukiem uniesionym ku górze (zrozumienia), dłoni zaciśniętej (w przypadku wątpliwości) i otwartej (w przypadku niezrozumienia celów/kryteriów). W razie potrzeby wyjaśnij cele lekcji i kryteria oceny. (2 minuty)
2. Rozdaj każdemu w klasie (lub po egzemplarzu na parę) kopię wiersza Tadeusza Różewicza pt. „List do ludożerców” i poproś, aby każdy przypomniał sobie jego treść i wymowę. (1 minuta)
3. Zapytaj, co młodzież zapamiętała z wcześniejszej analizy i interpretacji wiersza. (2 minuty)
4. Dopytaj, kogo możemy określić jako tytułowych „ludożerców”? (być może padną odpowiedzi, że ludzi zamkniętych na innych, egoistycznych, zapatrzonych w siebie, wrogo nastawionych na inne kultury – w tym na uchodźców i imigrantów; gdyby uczniowie i uczennice nie wpadli sami na pomysł z uchodźcami, warto ich naprowadzić). Pojawiające się pomysły w formie burzy pomysłów, zapisuj na tablicy lub markerem na arkuszu papieru. (3 minuty)
5. Zwróć uwagę młodzieży na kwestię uchodźców i uchodźczyń w Europie oraz związaną z nimi sytuację kryzysu wartości w zjednoczonej Europie. (1 minuta)

PRACA WŁAŚCIWA:

6. Zadaj pytanie klasie zachęcające do burzy pomysłów:
  - a) Skąd dowiadujemy się o uchodźcach?
Zaproponuj pracę w trzech grupach – każda z grup otrzymuje arkusz papieru z zapisanymi dwoma pytaniami i z poleceniem, by notować pod nimi odpowiedzi.: (5 minut)

GRUPA I

  - b) Jaki obraz uchodźców jest kreowany przez media i z czego to wynika?
  - c) Z jakich źródeł należy korzystać, aby mieć obiektywny obraz na temat uchodźców?

GRUPA II

  - d) Jakie są przyczyny tego, że ktoś staje się uchodźcą?
  - e) Wyobraźcie sobie, że znaleźlibyście się w sytuacji uchodźców. Jakie mielibyście życzenia, oczekiwania ze strony innych ludzi, państwa, w którym się osiedliliście?

GRUPA III

  - f) Jakie obawy mogłyby wam – jako uchodźcom – towarzyszyć, gdybyście znaleźli się w Europie?
  - g) Co można zrobić, aby zapobiec negatywnemu obrazowi imigrantów szerzonemu w mediach?
7. Poproś każdą z grup o podsumowanie pracy i wywieszenie arkuszy w widocznych w klasie miejscach. (5 minut)
8. Wprowadź młodzież do zadania, które jest celem lekcji. Warto skłonić ich do refleksji, że każdy z nas może mieć realny wpływ na to, co się dzieje wokół nas. Jednym z narzędzi, które to umożliwiają jest list otwarty do obywateli (czy też rówieśników-gimnazjalistów), który można napisać np. do pisma młodzieżowego. (2 minuty)
9. Poproś, by uczniowie i uczennice przypomnieli zasady pisania listu oficjalnego. (2 minuty)

10. Podaj polecenie: wykorzystując materiały wypracowane na lekcji i w oparciu o własne refleksje, w kontekście sytuacji uchodźców, napisz jeden z przykładów listu oficjalnego: (20 minut)
- Apel do Europejczyków o przestrzeganie praw człowieka względem obywateli próbujących na nowo ułożyć sobie życie w innym państwie. Mottem listu uczyni parafrazę słów z wiersza Tadeusza Różewicza „Nie bądźmy ludożercami!”.
  - Apel do Europejczyków będący refleksją na temat wartości, które stały za powstaniem wspólnoty europejskiej.
  - Apel do Europejczyków pt. „Jak poskromić w sobie ludożerę? Uszanujmy ideę solidarności”.

PODSUMOWANIE:

- Zbierz napisane listy. (1 minuta)
- Zapytaj uczniów i uczennice, w jakim stopniu w ich odczuciu udało się zrealizować cele lekcji i kryteria (metod światła). (1 minuta)

Źródła:

Tadeusz Różewicz, List do ludożerców: <http://www.wiersze.annet.pl/w,,13886>